

LBRIS

We know
books

KAREN DIONNE

**SORA
CEA REA**

ACUM

Rachel

Uneori, când închid ochii, am o pușcă în mâini. Măinile mele sunt mici; degetele sunt grăsuțe. Am unsprezece ani. Pușca aceasta nu are nimic special, nimic care să o distingă de orice alt Remington, în afară de faptul că este pușca din pricina căreia a murit mama.

În viziunea mea, eu stau deasupra mamei. Pușca este îndreptată spre pieptul ei. Are gura deschisă și ochii închiși. Pieptul îi este roșu.

Tata aleargă pe holul de la intrare. „Rachel!”, țipă el când mă vede. Cade în genunchi, o ia pe mama în brațe, ridică privirea spre mine, cu o expresie străină de șoc și groază.

O leagănă pe mama multe vreme, ca și când ar fi un bebeluș. Ca și când ar fi vie.

În cele din urmă, o așază cu grijă pe parchetul tocit și se ridică încet în picioare. Îmi ia pușca din mâinile tremurânde și se uită la mine cu o suferință mai mare decât pot înțelege și întoarce pușca spre el.

„Nu așa”, spune păianjenul țesător auriu din mijlocul pânzei sale, dintr-un colț al camerei mele în care îngrijitorii nu mătură nicio dată. „Tatăl tău a omorât-o pe mama ta, iar apoi s-a sinucis.”

Nu înțeleg de ce minte păianjenul. Păianjenii spun în mod normal adevărul.

– De unde știi? nu rezist eu să întreb.

Nu era acolo când părinții mei au murit. Eu eram.

Păianjenul mă privește solemn cu opt ochi strălucitori. „Știu, spune el. Toți știm.”

Puii săi o zbughesc la marginea pânzei, la fel de mărunți precum firele de praf și încuviințează din cap.

Vreau să îi spun păianjenului că se înșală, că știu mai bine decât oricine ce s-a întâmplat în ziua în care părinții mei au murit și că înțeleg consecințele crimei mele din copilărie mai bine decât va înțelege el vreodată, deoarece trăiesc cu ele de cincisprezece ani. Odată ce ai luat viața cuiva, te dărâmă, te sparge în atâtea cioburi infinitezimale, încât nimeni și nimic nu te mai poate repara la loc. Întreabă orice șofer beat care a omorât un pieton, orice vânător care a crezut că prietenul sau cumnatul pe care l-a împușcat era o căprioară.

Orice om care a ținut în mâini o pușcă încărcată, când era prea mic să anticipeze ce urma să se întâmple.

Terapeuții mei spun că sufăr de o afecțiune complicată pricinuită de suferință și promit că mă voi face mai bine cu timpul. Terapeuții mei se înșală. Mi-este tot mai rău.

Nu pot dormi, iar când dorm, am coșmaruri. Mă doare capul frecvent și stomacul tot timpul. Obişnuiam să mă gândesc întruna la sinucidere, până când mi-am dat seama că să trăiesc într-un spital de psihiatrie pentru tot restul vieții este o pedeapsă mai mare. Mănânc, dorm, citesc, mă uit la televizor, ies afară. Respir aerul cald al verii, simt soarele pe piele, ascult păsările ciripind și zăpada căzând și, prin toate acestea, mereu, mereu în prim-planul minții mele și adânc în inima mea arde acest adevăr îngrozitor: eu sunt motivul pentru care părinții mei nu vor mai vedea, mirosi, gusta, râde sau iubi niciodată. Părinții mei sunt morți din cauza mea.

Poliția a stabilit că morțile părinților mei au fost o crimă și o sinucidere, comise de tatăl meu. Toate reportajele de știri pe care am reușit să le găesc sunt de acord: Peter James Cunningham (45 de ani) și-a ucis soția, Jennifer Marie Cunningham (43 de ani), din motive nedeterminate, iar apoi a întors pușca asupra sa. Unii speculează că eu l-am văzut pe tata împușcând-o pe mama și de aceea am fugit; alții, că am găsit cadavrele părinților mei și acesta este motivul care m-a făcut să o iau razna. Le-aș fi spus că eu eram responsabilă dacă aș fi fost în stare să vorbesc. Când mi-am revenit din starea catatonică, trei săptămâni mai târziu, m-am asigurat că toată lumea care voia să asculte va ști ce făcusem.

Dar, până astăzi, nimeni nu mă crede. Nici măcar păianjenul.

Las păianjenul cu odraslele lui și mă uit la ceas, un model ieftin de plastic, pe care mi l-a cumpărat mătușa Charlotte de la magazinul cu produse de un dolar, după ce ultimul pe care mi l-a dat a fost furat, și cobor două etaje în sala comună. Pe unul dintre canalele TV prin cablu se difuzează *Star Trek*, filmul original, în după-amiaza aceasta, și i-am promis prietenului meu Scotty că mă voi asigura că nimeni nu schimbă canalul. Pașii mei răsună pe scara goală. Port teniși. Se închid cu scai – singurul fel cu care avem voie. Gresia ceramică este crăpată și lipsesc bucăți, tencuiala de pe pereți și tavan se fărâmițează și se decojește. Camera mea este în una dintre cele mai vechi clădiri, care datează de la deschiderea spitalului, în 1895, pe când se numea Azilul de Nebuni din Upper Peninsula. „Centrul Regional de Sănătate Mintală Newberry”, cum este cunoscut astăzi, sună clar mai bine, dar tot aia e: unul dintre cele două mari spitale de psihiatrie din statul Michigan, acesta în nordul peninsulei, iar celălalt în sud, unde bolnavii mintal merg să se facă mai bine, iar cei irecuperabili își duc zilele. Eu mă încadrez undeva, între.

Cobor de pe scară și mă izbesc de un zid de sunete. Coridorul este aglomerat. Pacienți, asistente, pacienți cu asistente mergând unul lângă altul, căci după masă, bulimiciii nu pot fi lăsați singuri. Infirmiere, menajere, un doctor cu halat alb. Îmbrățșez peretele, îmi țin capul în pământ. Nu vorbesc cu nimeni. Nimeni nu vorbește cu mine. Terapeuții îmi spun mereu că ar trebui să îmi cunosc colegii, dar este greu să vezi de ce ar avea rost să te împrietenești cu cineva care oricum va pleca. Traversez pasajul împrejmuț cu sticlă dintre dormitoare și clădirea administrației, care se încinge ca iadul în zilele însorite – plexiglas incasabil, personalul se asigură că nou-sosiții știu – și deschid ușa camerei comune.

Camera comună este la fel de posomorâtă pe cât te-ai aștepta să fie într-un spital de psihiatrie care are peste o sută de ani: pereți crem, pătați de murdărie, gresie verde tocită de azbest, ferestre cu ochiuri multiple și rame grele de metal, ca să nu poată sări nimeni afară, scaune de vinilin și canapele peticite cu scotch și întoarse către ușă. Este totodată zgomotoasă, cu televizorul dat mult prea tare, astfel încât să poată fi auzit peste conversațiile vizitatorilor și ale pacienților care vorbesc mult prea tare, astfel încă se facă auziți peste zgomotul televizorului. Și miroase, o combinație de mirosuri stătute, de gătit și dezinfectant, despre care mătușa mea Charlotte spune că îi amintește de un azil de bătrâni, peste care se suprapune duhoarea de țigări. Practic, toată lumea din spital fumează. Țigările sunt gratuite; o manevră deșteaptă a companiilor de tutun pentru a ne face să devenim dependenți și clienți pe viață sau doar un alt calmant din abundentul arsenal al spitalului, nu aș putea să spun. Cu brichete și chibrituri nu avem voie, cum nu avem voie nici cu șireturi, șnururi, pungă de cumpărături de plastic, pungă de gunoi și zeci de alte articole obișnuite, însă potențial letale, pe care oamenii care nu locuiesc în spitale de boli mintale le folosesc în fiecare zi.

Chiar și așa, au fost două sinucideri reușite de când sunt aici. O fată a deșirat un pulover și a împletit firul în mai multe pentru a face

o frânghie, apoi și-a legat-o în jurul gâtului și a aruncat celălalt capăt peste o țevă de lângă tavanul băii, s-a urcat pe toaletă și și-a dat drumul. Alta a băut o sticlă de soluție de curățat conductele, pe care a furat-o dintr-un cărucior cu produse de curățat, când nu se uita nimeni. Femeia de serviciu și-a pierdut slujba din pricina asta. Totuși, când te gândești că cel puțin jumătate dintre pacienți și probabil mai mult sunt aici deoarece fie au avut o tentativă de sinucidere, fie au amenințat că o vor face, trebuie să recunoști meritele personalului.

– Ur-sa! strigă Scotty din capătul celălalt al încăperii când mă vede.

Sare în sus și își flutură mâinile. Zâmbesc și fac cu mâna și eu. Scotty este un copil într-un corp de bărbat, masiv și cu umerii lați, cu brațe care par că te-ar putea strivi într-o îmbrățișare, dar care este moale ca o beza pe dinăuntru, cu ochii albaștri apoși, un păr blond murdar și vârsta mintală undeva pe la nouă ani. „Scotty” nu este numele său real, apropo; îi spun așa doar din cauza obsesiei pe care o are pentru *Star Trek*, la fel cum el îmi spune „Ursula” fiindcă iubesc urșii.

Fratele lui Scotty, Trevor, așteaptă și el pe canapea. Stomacul îmi face salturi ca de obicei când îl văd. Știam că va fi acolo, desigur – eu și cu el am stabilit că vom vorbi între patru ochi după film – dar nu pot controla efectul pe care îl are asupra mea. Trevor Lehto are douăzeci și opt de ani, cu zece ani mai tânăr decât Scotty și cu doi ani mai mare decât mine. Astăzi poartă o cămașă în carouri, cu mânecile răsfrânte până la coate, bascheți Converse și blugi, ce vin bine cu părul lui castaniu, ochii căprui și barba zbârlită, care reușește să pară atât naturală, cât și îngrijită. Și eu am părul castaniu și ochii căprui și port blugi și carouri, deoarece, practic, aceasta este uniforma pentru bărbați și femei la U.P., dar lui Trevor îi iese ținuta într-un fel pe care oamenii tind să îl observe. Sunt destul de sigură

că nu sunt singura persoană de la spital căreia i s-au aprins călcâiele după el.

– A trecut ceva timp, zic și mă așez la celălalt capăt al canapelei, cu Scotty între noi. Arăți bine.

Nu fac doar pe politicoasa. Trevor este bronzat bine și, judecând după mușchii încordați ai antebrațelor sale, mai în formă decât l-am văzut vreodată. Cred că este rezultatul a șase luni de mers cu rucsacul în spate prin nordul Patagoniei.

– Mulțumesc. Abia ce m-am întors. Bineînțeles, primul lucru pe care a trebuit să îl fac a fost să vin să îl văd pe tipul ăsta.

Îl pocnește pe fratele său peste braț. Scotty zâmbeste larg și îi întoarce pumnul. Nu pot să nu zâmbesc, la rândul meu. Zâmbetul lui Scotty este la fel de pur și de sincer ca inima lui. Nu este nevoie de prea mult ca să-l faci fericit, ceea ce este unul dintre motivele pentru care îmi place să umblu cu el. Unii oameni cred că motivul pentru care m-am împrietenit cu Scotty a fost ca să mă pot apropia de Trevor, dar nu este adevărat. Înțeleg că prietenia noastră ar putea părea ciudată, dat fiind că I.Q.-ul meu este 120, iar al lui Scotty este poate jumătate pe-atât, dar acesta este parțial motivul pentru care funcționează prietenia noastră. Scotty mă acceptă așa cum sunt și nu cere nimic în schimb. Cel mai important, nu pune întrebări.

– Cum și-a învinețit ochiul? mă întrebă Trevor. Nu vrea să-mi spună.

– Nu știu. Nu vrea să-mi spună nici mie și cu nimeni altcineva nu vorbește.

Deși este posibil ca Scotty să fi căzut pe scări sau să fi intrat singur într-o ușă, este mai probabil ca unul dintre infirmieri să îl fi lovit sau să-i fi pus piedică intenționat. Majoritatea sunt la fel de vânjoși ca jucătorii de fotbal, ceea ce au și fost unii dintre ei, înainte să-și bușească vreun genunchi sau să se fi accidentat în vreun fel, ajungând aici. Să pui oameni frustrați și cu o forță fizică mare să conducă o populație neputincioasă nu are cum să nu se termine rău,

iar Scotty este o țintă ușoară. Nu este prima oară când a apărut cu tăieturi și vânătăi inexplicabile și nu va fi ultima.

Trevor încearcă să găsească o casă decentă la jumătatea drumului, lângă Marquette, ca să poată fi cu ochii pe fratele său, dar până acum, nu a găsit nimic. Nu sunt multe locuințe unde oamenii să fie dispuși să accepte un schizofrenic cu tendințe paranoide și retard mintal.

– Tșșșt, face Scotty când începe filmul.

Camera se umple cu un cor previzibil de mormăituri și de „Nu asta iar!” și „Schimbă programul!”, motiv pentru care am presetat programul corect mai devreme în dimineața aceasta și am luat telecomanda. Dau volumul mai tare și îndes telecomanda între pernele canapelei.

Filmul se dovedește a fi mult mai plăcut decât credeam că va fi, căci Scotty stă pe marginea canapelei, aplecându-se în față, cu mâinile între genunchi, complet absorbit, timp de două ore cât durează, în timp ce eu și Trevor ne sprijinim de perne și ne dăm ochii peste cap cu rândul, pe la spatele lui. Ocazional, o femeie din celălalt capăt al încăperii, care se preface că citește sânguincioasă, ridică privirea din carte și se uită pătrunzător de la mine la Trevor și înapoi la mine, de parcă m-ar face bucăți, ceea ce mă încântă poate mai mult decât ar trebui.

De îndată ce dispare genericul, Scotty sare în picioare.

– Forța fie cu voi, intonează el.

Pentru oricine altcineva, binecuvântarea lui Scotty ar părea o prostie: „Fuh-tzah-feh-guh-vhuoi”, rostită monoton, cu fiecare cuvânt separat de o pauză dureroasă și scos cu mare efort. Nu pot explica de ce reușesc să îl înțeleg când vorbește de parcă ar avea prune în gură, la fel cum nu pot să explic de ce sunt în stare să pricep ce spune păianjenul. Nu îi spun că este o replică din *Războiul stelelor*, și nu din *Star Trek*.

– Două săptămâni! strigă Trevor după el, în timp ce Scotty se răsucește pe călcâie și o ia drept spre camera lui, din aripa bărbaților. Scotty nu răspunde.

Trevor se ridică și se întinde.

– Pfiu, a fost groaznic. Ești gata să începem sau ai nevoie de câteva minute mai întâi?

– Haide să o facem.

Nu m-ar deranja să trec pe la baie, dar toaletele de la etajul acesta sunt încuiate și nu am chef să cobor la biroul principal să implor să-mi dea cheia. Las telecomanda pe canapea pentru cine o va dori și îl urmez pe Trevor spre o masă goală, cât mai departe posibil de televizor. Când Trevor m-a sunat să-mi spună că hotărâse să urmeze jurnalismul ca specializare principală și m-a întrebat dacă mă putea intervieva pentru un articol din acela scris după ani, de genul *Unde sunt acum?*, mi-am dat seama că Universul îmi oferise un dar. Timp de cincisprezece ani, ideea că tata a ucis-o pe mama a rămas necontestată. Eu sunt singura care care știe că nu a făcut-o. Interviu este o șansă de a face ceva bun cu viața mea inutilă și irosită – posibil singura pe care o voi primi, dat fiind că reporterii nu s-au îmbulzit să mă caute.

Cu toate acestea, sunt emoționată. Să îi spun unui reporter aspirant că mi-am ucis mama și să îl las să-mi publice adevărul va avea sigur consecințe: scepticism și ridicol dacă nu sunt crezută, urmate de și mai multă terapie, mai multe coșmaruri, mai multe medicamente; poate că voi fi supravegheată din nou să nu mă sinucid, dacă se dovedește că nu pot suporta presiunea, ceea ce *nu* vreau să fac, căci nu voi fi lăsată singură nicio secundă, nici măcar când fac pipi – sau, dacă povestea mea este crezută, o investigație a poliției, exonerarea tatei, poate închisoare pentru mine. Ca să nu mai spunem că după ce Trevor va afla că mi-am ucis mama nu se va mai uita niciodată la mine la fel. Am văzut prea mulți oameni spunând ce au pe suflet, la terapia de grup, crezând că asta îi va face să se simtă mai

bine, ca să descopere că dezvăluirea celor mai adânci și mai întunecate secrete ale lor înrăutățește lucrurile invariabil de o mie de ori. După ce știi că unchiul cuiva a abuzat-o, în timp ce tatăl vitreg înregistrează, ca să poată vinde filmele pe rețeaua întunecată sau că tipul acela drăguț după care ți s-au aprins călcâiele când aveai paisprezece ani și-a petrecut primii șapte ani din viață crezând că era fată, fiindcă așa îl îmbrăca și îl trata mama lui, iar la șaisprezece ani încă se lupta cu probleme de gen, sau că părinții noii tale colege de cameră urmăreau fiecare bucățică de mâncare pe care o ducea la gură și, dacă lua în greutate chiar și două sute cincizeci de grame, trebuia să lucreze într-o sală de gimnastică, care semăna mai degrabă cu o cameră de tortură, este greu să uiți. Îmi amintesc că vreau să o fac. Chiar dacă Trevor a avut inițiativa acestui interviu, sunt aici din voință proprie.

Mă așez. Se așază. Aștept.

– Este în regulă dacă înregistrez?

Bagă mâna într-o geantă de pânză gen poștaș și pune un telefon pe masă, între noi, fără să aștepte răspunsul meu. Geanta pare nouă.

– Ăă, da. Sigur, spun eu, deși gândul că va pleca, cu înregistrarea conversației noastre, mă face să mă cuprindă greața.

Nu a fost ușor să trec de la fetița de unsprezece ani îngrozită, atât de traumatizată de ce făcuse încât nu putea nici să se miște, nici să vorbească, la cea care sunt astăzi, când – ei bine, măcar pot merge și vorbi. Mi s-a spus că nu răspundeam deloc nici la stimuli verbali, nici la stimuli fizici, când am sosit. Îmi amintesc că vedeam și auzeam, dar, când mă gândeam ce voiam să spun, să vorbesc sau să mă mișc, pur și simplu nu părea că merită efortul. Știu că sună ciudat, dar acesta este cel mai bun mod în care o pot descrie. Nu eram plictisită, deoarece nu percepeam trecerea timpului. Orele păreau minute, zilele păreau ore, cele trei săptămâni pe care le-am petrecut captivă într-un corp necooperant, hrănită printr-un tub pe care mi-l

băgaseră pe nas și care se scurgea într-un cateter, se contopeau într-o singură zi, interminabilă. Mă puteam mișca doar dacă o făcea cineva pentru mine; apoi stăteam în poziția aceea, până mă mișcau din nou, ceea ce îmi imaginez că era util când venea vremea să mă mute de pe scaunul cu rotile pe pat și invers.

Mai mult decât orice, îmi amintesc o oboseală copleșitoare, pe care nu ar trebui să o cunoască niciun copil. Uneori, părea un efort prea mare chiar și să respir. Eram pierdută într-un vârtej de gânduri și amintiri, pe care nu le puteam ține sub control: *Sunt în camera armelor. Ridic pușca pe umăr. Trag în leul din camera cea mare. Trag în zebură și într-o gazelă. Sunt un Vânător de Animale Mari, și nu o fată de unsprezece ani, căreia îi plac toate viețuitoarele la fel de mult și nu ar răni o muscă. „Ce faci?” țipă mama când mă vede. „Lasă pușca jos!”, iar eu o fac. Se aude un pocnet. Mama cade. Nu se ridică. O scenă care s-a învărtit în capul meu în ultimii cincisprezece ani ca un film, fără să se cointească vreun detaliu.*

Începe cu o serie de întrebări ușoare, la care răspund cu ușurință: Cum a fost să-mi petrec adolescența într-un spital de psihiatrie (cât de rău ai putea crede și mai rău decât ți-ai putea imagina); am mers la școală (da, aveam ore, dar nu am dat examenul de absolvire, căci nu plănuiesc să plec, așa că ce rost are – deși nu îi spun asta); am prieteni, în afară de fratele său (nici unul, dacă nu punem la socoteală păianjenul și să numesc relația noastră „prietenie” este o exagerare, având în vedere modul în care mă contrazice constant, lăsând la o parte faptul că păianjenii țesători aurii nu trăiesc decât cam un an și am pierdut șirul cu câte generații m-am împrietenit); ce aș vrea să știe oamenii despre mine și nu știu deja (deschiderea perfectă să îi spun că mi-am ucis mama, dar este puțin cam devreme în interviu pentru asta, așa că nu fac decât să ridic din umeri).